

de Bat a Bat

Número 21 • Novembre/desembre 1997

Periòdic de la Fundació Hospital/Asil de Granollers

Dia mundial de la Sida: “Sida, parlem-ne”

El dia 1 de desembre passat, i coincidint amb el Dia Mundial de la Sida, es van celebrar un seguit d'actes a l'Hospital i a la ciutat de Granollers, coordinats pel Col·lectiu de Treball per a la Sida del Vallès Oriental, amb el lema “Sida, parlem-ne”.

Aquest Col·lectiu engloba professionals de diferents àmbits (Centre de Drogodependències de Granollers, Hospital General de Granollers, Ajuntament de Granollers -Àrea de Joventut-, Creu Roja, Institut Català de la Salut i Servei Català de la Salut) que tenen com a objectiu reflexionar sobre el tema de la sida de forma interdisciplinària.

Amb motiu del dia mundial, aquest Col·lectiu es va proposar fer una jornada de reflexió amb l'objectiu de sensibilitzar la població en general, atès que

el contagi heterosexuàl és el que té una incidència més gran a la nostra comarca, i tenint en compte que amb el col·lectiu de persones afectades per la malaltia ja hi tenen un contacte habitual derivat de la seva feina. És per això que es va elaborar un programa d'actes pensat per a un públic més ampli.

Es van distribuir per diferents establiments de Granollers i pels ajuntaments de la comarca, a través del Consell Comarcal; mil cartell on

Taula de debat sobre la Sida a la nostra comarca.

s'anunciava la celebració del dia mundial de la sida sota el lema “Sida, parlem-ne”, per tal de donar a conèixer els actes previstos.

El dia 1 de desembre, al matí, es van instal·lar taules informatives a les escoles de secundària de Granollers. A les

•••(Continua a la p. 4)

El Servei d'Anatomia Patològica

El Servei d'Anatomia Patològica és un dels serveis centrals de l'Hospital de Granollers. Va començar a funcionar a final del 1981 amb una patòloga, una histotècnica i una administrativa. El progressiu increment de la tasca assistencial experimentat des de llavors ha fet créixer el nombre de personal del servei, que avui compta amb quatre patòlegs (metges especialistes d'anatomia patològica), tres citotècniques (tècniques expertes en la preparació i examen de les cèl·lules previ a l'estudi del patòleg), dues histotècniques (tècniques de laboratori amb experiència en la preparació dels teixits perquè aquests puguin ser diagnosticats pel patòleg) i dues administratives.

En no estar en contacte directe amb els

malalts, l'anatomia patològica és una especialitat mèdica poc coneguda per la població.

Què estudia l'anatomia patològica?

Quan el cos humà o qualsevol dels seus òrgans passen de l'estat sa al de malalt es produeixen una sèrie d'alteracions en l'aspecte i la funció d'aquests teixits i les cèl·lules que els formen. Alguns d'aquests canvis es poden observar en l'exploració física o mitjançant estudis d'imatge, però moltes vegades cal fer una observació més profunda i acurada, que es realitza utilitzant l'eina fonamental del patòleg: el microscopi.

La missió principal del servei d'Anatomia Patològica és propor- •••(Continua a la p. 3)

El Dr. Carles Vallbona,
investit doctor honoris
causa
p. 2

La Unitat de Procés
Assistencial de malalties
infeccioses i Sida
pp. 4 i 5

Convocat el primer Premi
d'Infermeria de l'Hospital
de Granollers
p. 7

El Dr. Carles Vallbona, investit doctor honoris causa

de Bat a Bat

Director

Camil Escánez

Redactora en Cap

Gemma Carbonell

Consell de Redacció

Carme Barbany

Marisa Camacho

M. Dolors Dalmau

Consol Fusté

Coral Gómez

Olga Gómez

Marina Molins

Patricia Prieto

Josep Maria Tàrrach

Col·laboradors

Dr. Jordi Esquius

Eulàlia Guix

Dr. Josep M. Ibáñez

Servei d'Anatomia Patològica

Servei de Diagnòstic per la Imatge

Assessoria i Assistència

Redaccional

Josep Díaz

Disseny

Simó Calvo

Etiquetatge i embossament

Residents del Centre Geriàtric

RAMON FERRANDES / EL 9 NOU

El Dr. Carles Vallbona, investit doctor honoris causa.

El Dr. Carles Vallbona, membre del Patronat de la Fundació Hospital/Asil de Granollers, va ser investit doctor honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona, el 29 d'octubre passat. Eulàlia Guix, que va assistir a aquest acte juntament amb altres professionals de l'Hospital, ens explica tot seguit les seves impressions.

El fet de poder assistir a l'acte d'investidura com a doctor honoris causa del Dr. Carles Vallbona va ser per a mi un honor. Fou un acte entranyable i solemne, presidit per Carles Solà, rector de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Com va dir el Dr. Josep Vaqué, padrí del doctorand, aquest acte significa el reconeixement

públic d'una vida exemplar dedicada a l'assistència, la docència i la investigació. El perfil professional del professor Vallbona és singular per la seva amplitud. La seva formació bàsica fou la pediatria, amb una orientació vers la prevenció i la salut comunitària.

El fet que el professor Carles Vallbona sigui nascut a la ciutat de Granollers i que també sigui membre del Patronat de l'Hospital de Granollers va fer que l'acte d'investidura fos, a més a més, un motiu d'orgull per a les persones que hi assistíem i que compartíem amb ell la circumstància de ser de Granollers i/o treballar a l'Hospital.

I, fent-me meu el consell que ens va dir, això és, que fer salut resulta tan fàcil com dedicar una hora al dia a l'exercici físic, m'agradaria acabar amb les mateixes paraules que el professor Vallbona va utilitzar per cloure la classe magistral de l'acte d'investidura, que duia per títol "La medicina preventiva i la promoció de la salut. Reptes per a una política de salut en el segle XXI". "...acarono el somni i aixeco al cel el prec que en un futur pròxim la nostra estimada Catalunya, i amb ella tot Espanya, mereixi ser reconeguda universalment com una nació que, pel seu nivell de salut, per les seves manifestacions culturals i per la gran i noble potència econòmica, sigui declarada *salubriora, cultiora, nobliora*".

Eulàlia Guix

Jornades radiològiques a l'Hospital de Granollers

aula

Ningú pot assegurar amb certesa les conseqüències d'utilitzar les radiacions ionitzants amb finalitats diagnòstiques. Si mai ningú fos capaç de mostrar que hi ha una relació directa entre la nostra activitat professional i l'aparició de lesions radioinduides, mai no podríem estar del tot tranquils si durant tota la nostra activitat professional no haguéssim utilitzat aquesta eina de diagnòstic tan provada d'una forma racional i tècnicament correcta.

Atès que és la població infantil la més sensible a aquestes ones electromagnètiques, vam voler dedicar la **I Jornada de Tècniques Radiològiques del Vallès Oriental**, celebrada a final d'octubre, a la radiologia pediàtrica.

La prova de l'interès que va despertar aquesta Jornada va ser la gran assistència de tècnics, diplomats d'infermeria i estu-

L'equip del Servei de Diagnòstic per la Imatge.

dients d'arreu de Catalunya.

Ens omple de satisfacció haver intuït l'interès general i haver contribuït a la formació continuada de tants professionals, que de segur que a partir d'ara tindran molts més elements per fer cada dia la seva feina encara millor.

La il·lusió i les inquietuds ens van permetre vèncer la pressió assistencial i treure temps de sota les pedres per organitzar un esdeveniment acadèmic com el d'aquesta

Jornada, i vam poder constatar que amb l'empenta i la col·laboració de tothom els grans projectes poden acabar sent una realitat.

Esperem que l'organització d'aquesta Jornada hagi estat un testimoni de solidaritat i companyonia entre els membres del servei.

Des d'aquí animem els professionals de l'hospital a portar a terme projectes com aquest, de la mateixa manera que a nosaltres ens han motivat els nombrosos assistents a la jornada.

Volem agrair el suport i la col·laboració rebuda durant el llarg procés organitzatiu, tant dels diferents organismes i entitats com de tots els departaments del nostre Hospital.

Servei de Diagnòstic per la Imatge

El Servei d'Anatomia Patològica

(Continuació)

B!!!
de guàrdia

(Ve de la p. 1) ••• cionar o confirmar el diagnòstic d'una malaltia per tal d'orientar el clínic o el cirurgià i que aquests puguin adoptar una determinada acció terapèutica.

Les tres branques de l'anatomia patològica a través de les quals es fa el diagnòstic són la patologia quirúrgica, la citologia i l'autòpsia clínica.

La patologia quirúrgica utilitza l'estudi microscòpic dels teixits, que poden procedir de peces anatòmiques extirpades en la seva totalitat pel cirurgià, com ara segments de budell, úters o ronyons, per exemple, o de mostres més petites (biòpsies) de diferents òrgans obtingudes amb petites pines de l'interior del cos (de mucoses de conductes o cavitats corporals) o de la superfície cutània.

Pràcticament qualsevol part del cos pot ser sotmesa a biòpsia. Les mostres més freqüents procedeixen de la pell, de la mucosa de l'úter obtinguda per ronyat (també conegut per "legrado"), del tub digestiu o respiratori, de la mama, dels ganglis limfàtics o del fetge. Especial interès té l'anomenada biòpsia intraoperatòria, de gran transcendència per al malalt, ja que es practica mentre el pacient està anestesiàt al quiròfan. Consisteix en l'extirpació d'un petit fragment de l'òrgan malalt, que s'envia al servei d'Anatomia Patològica. Un cop en el servei, i mitjançant un tall per congelació de la mostra i un posterior estudi microscòpic ràpid, el patòleg emet un diagnòstic que pot representar l'extirpació o la conservació de l'òrgan.

El procés de les mostres

De manera molt esquemàtica, el procés que segueixen les mostres quan arriben al Servei d'Anatomia Patològica és el següent: en primer lloc s'identifica el material, se'n realitza un estudi macroscòpic (a simple vista), s'efectuen talls de zones representatives de la peça i s'envien dintre de capsetes especials al laboratori on són processades automàticament i passen per diferents líquids. L'endemà cada mostra es col·loca dintre de blocs tractats en una cera especial que es posen molt durs al congelar-los, la qual cosa afavoreix el tallat del teixit en finíssimes làmines de poques micres de gruix que es dipositen sobre petits vidres rectangulars (portes). Com

L'equip del Servei d'Anatomia Patològica.

que aquestes mostres són gairebé transparents, es tenyeixen amb diferents colorants que permeten fer l'estudi microscòpic.

S'ha de tenir en compte que, encara que un dels principals motius per realitzar una biòpsia és el diagnòstic d'un tumor, per tal de saber si és maligne (càncer) o benigne, de quin tipus de tumor es tracta, o per especificar si s'ha extirpat completament, altres vegades la funció és la de diagnosticar malalties infeccioses, inflamatòries o d'altre tipus.

La citologia permet l'estudi de cèl·lules obtingudes per descamació de conductes corporals (per exemple del canal genital de la dona o de l'arbre respiratori) o bé per centrifugació de líquids de l'interior del cos. Està molt popularitzada la citologia del coll de l'úter (Papanicolaou) que permet la detecció de lesions precursors del càncer d'aquesta zona i evita, per tant, el desenvolupament de tumors avançats, en detectar la malaltia en les seves fases més inicials. Hi ha una altra tècnica citològica que consisteix a punxar amb una agulla fina masses visibles, o que es noten en tocar-les o que detecten els radiòlegs; després de la punció de la massa, s'estén el líquid obtingut sobre portes i, després de tenyir-lo, s'estudia al microscopi. Això evita moltes vegades la intervenció quirúrgica del malalt. Aquesta tècnica és poc molesta, barata, senzilla i proporciona un diagnòstic ràpid (habitualment en pocs minuts).

L'autòpsia clínica permet fonamentalment conèixer la causa de la mort i de les possibles malalties del pacient, encara que té més indicacions, com aclarir els dubtes del metge durant la vida del pacient, informar la seva família sobre malalties infeccioses o genètiques, etc. i també és útil com a mitjà de docència. L'autòpsia (o necròpsia) es realitza obrint les cavitats del cadàver i estudiant-ne els òrgans per tal de veure els canvis que presenten i així comprovar els factors que han conduït a la mort.

Altres tècniques

Els avenços de la medicina han contribuït al desenvolupament d'altres tècniques auxiliars al diagnòstic anatomicopatològic clàssic, com la immunohistoquímica, la immunofluorescència, la citometria de flux, la microscòpia electrònica o la patologia molecular.

L'activitat anual al servei és de prop de 6.000 biòpsies, més de 18.000 citologies i 44 autòpsies. Aquest material procedeix del nostre hospital, però també de fora, ja que som laboratori de referència de centres de medicina primària de la comarca i de l'Hospital de Sant Celoni.

Aquest curt espai és insuficient per descriure més extensament qüestions sobre aquesta especialitat, però esperem que serveixi per donar-la a conèixer millor als lectors de la revista.

Servei d'Anatomia Patològica

Dia mundial de la Sida: “Sida, parlem-ne”

(Continuació)

(Ve de la p. 1) ••• 12 del migdia va tenir lloc a la sala d'actes del Centre Geriàtric una taula debat sobre la sida a la nostra comarca, amb la participació del Dr. Santiago Montull, director del servei de Medicina Interna de l'Hospital de Granollers, la Dra. Anna Nadal, de l'àrea de Salut Pública de l'Ajuntament de Granollers, Mercè Saperas, psicòloga del CAS de Granollers, el Dr. Enric Pedrol, de la unitat de Malalties Infeccioses i Sida de l'Hospital de Granollers, i Alberto Cabrera, membre d'una ONG que acull malalts de sida.

Després d'una introducció a càrrec del Dr. Montull sobre aspectes generals de la malaltia a la nostra comarca, cadascun dels participants a la taula rodona va exposar com es treballa des del seu àmbit en la lluita contra la sida.

Seguidament, va tenir lloc la inauguració oficial de la nova unitat d'atenció al pacient amb infecció pel VIH de l'Hospital de Granollers, acte presidit per l'alcalde i president del Patronat de la Fundació, Josep Pujadas.

Al vestíbul del Centre Geriàtric es va inaugurar l'exposició “Sida-Art”, que aplegava les obres realitzades per un grup d'artistes de Granollers; la mostra va estar oberta fins al dia 9 de desembre. Els artistes que hi van col·laborar són Ramon Aumedes, Jordi Benito, Pere Cornellas, Antoni Cumella, Diosillo, Estel·la Estany, Salvador Estany, Josep Franco, Joan March, Antoni Saborit, Vicenç Viaplana i Xavier Vilageliu. L'acte es va cloure amb l'actuació d'un grup de jazz i amb un aperitiu per a tots els assistents.

A la tarda, al local del GRA, es van organitzar jocs de rol per als joves i al vespre, la Big Band de Granollers i la Coral Polifònica van fer un concert al Cercle Cultural de la Caixa que va ser seguit amb entusiasme pels assistents. Per acabar la jornada, es va projectar la pel·lícula *Los amigos de Peter*, al cinema Mundial.

Malgrat que des del Col·lectiu se senten satisfets de la resposta que van tenir tots els actes celebrats amb motiu del Dia

Mundial de la Sida, el seu objectiu és seguir treballant de forma multidisciplinària i amb la implicació de diverses institucions per aconseguir un treball unificat de prevenció.

dBaB

Entra en funcionament la Unitat de

“És vital que els nostres

Ens hem reunit amb l'equip de la Unitat de Procès Assistencial de malalties infeccioses i Sida, recentment inaugurada, perquè ens expliqui la seva filosofia de treball i les motivacions que han portat el nostre Hospital a crear aquesta UPA. L'equip està format pels Drs. Enric Pedrol i Jordi Cuquet, les Dres. Rosa Solé, Maite Coll i Mercè Saperas (psicòloga), la infermera Imma Pèrnia, l'assistent social Esther Almansa i l'administrativa Conxi Agustín. A la xerrada que vam mantenir amb una representació de l'equip també va ser present el director del Servei de Medicina Interna, el Dr. Santiago Montull. La taxa d'incidència acumulada de casos de Sida al Vallès Oriental entre 1981 i 1996 oscil·la entre 100 i 199 per cada 100.000 habitants. Actualment es realitza al nostre centre el control i seguiment d'uns 325 pacients infectats pel VIH.

Per què s'ha creat la Unitat de malalties infeccioses i Sida?

Santiago Montull: Per començar, hem de dir que, des del punt de vista estrictament mèdic, l'assistència a aquests malalts es feia ja com ara. Però érem conscients que els malalts de Sida tenen unes altres necessitats que van més enllà de l'assistència mèdica, a les quals no estàvem donant resposta, com ara el suport psicològic, un lloc i unes persones de referència a les quals dirigir-se quan sorgeix un problema o es tenen dubtes i un seguiment molt més personalitzat del seu procés.

Enric Pedrol: L'activitat desenvolupada a l'Hospital de Granollers per al control d'aquests pacients durant el 1996 va generar 125 ingressos hospitalaris, 225 sessions de tractaments parenterals i 800 controls a Consultes Externes. Un estudi realitzat durant l'últim trimestre de 1996 va mostrar que l'1,6% de les visites a Urgències era degut a aquests pacients, la qual cosa significa unes 600 visites l'any. El càmput de tot això dona com a resultat uns 1.750 actes mèdics relacionats amb aquesta patologia durant el 1996 al nostre Hospital. La Unitat neix amb l'objectiu de crear una àrea assistencial específica, preparada per

a l'atenció d'aquest tipus de pacients i atesa per professionals amb un coneixement elevat del problema. D'aquesta manera es pretén evitar la innecessària freqüentació d'aquests pacients a d'altres àrees assistencials, la repetició innecessària d'exploracions i les estades hospitalàries prolongades.

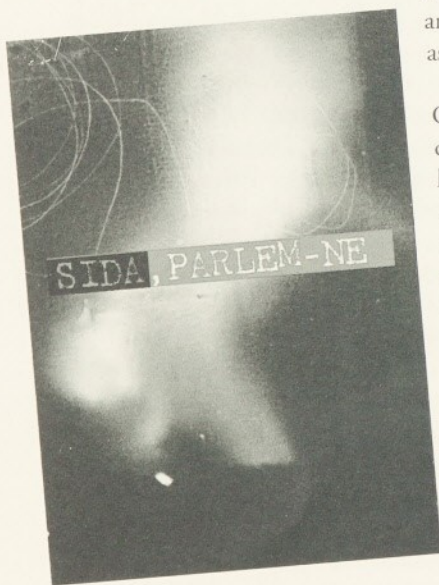
Què aporta de nou la creació d'aquesta Unitat?

SM: Aporta més accessibilitat al sistema, una atenció més integral i personalitzada, una major flexibilitat assistencial i un lloc i uns professionals de referència que faciliten que el malalt senti que el poden atendre quan té problemes.

Com es concreta aquesta prestació?

EP: Es concreta en un espai físic propi de la Unitat, que funciona des d'un quart de nou del matí fins a les cinc de la tarda. Som una Unitat que dona cobertura a tota mena de tractaments, que funciona com a consulta externa per a aquests malalts i que atén consultes imprevistes que abans es feien a Urgències. A part dels horaris establerts, funciona un contestador automàtic on registrem totes les demandes dels malalts i que ens serveix perquè la infermera faci un filtratge previ i prioritzi les consultes.

Sembla molt important la tasca

malalts se sentin atesos en qualsevol moment”

dels professionals no mèdics en aquesta Unitat.

Rosa Solé: Sí que ho és. Les tasques de la infermera, l'assistent social i l'administrativa són cabdals per poder donar l'assistència integral que volem donar i perquè el malalt senti que l'ajudem en tot moment.

Ens podeu explicar en què consisteixen aquestes tasques que no són estrictament mèdiques?

Imma Pèrnia: La infermera complementa la seva tasca assistencial amb el consell dietètic i l'assessorament i seguiment dels

poder detectar els problemes del malalt per intentar posar-hi remei.

Quins són els problemes més habituals amb què es troba la psicòloga?

Mercè Saperas: La no-acceptació de la realitat i els problemes que provoca el fet que no comuniquin el seu estat a ningú. De fet, per a molta gent, la Unitat és l'únic lloc on poden parlar-ne. El suport no consisteix en cap tècnica psicològica especial, sinó únicament a escoltar la persona. Compartir

ció integral i personalitzada. La meua tasca consisteix bàsicament a coordinar els recursos dels quals disposem al Vallès per donar sortida a les problemàtiques de caire social que han estat detectades en el malalt pels membres de l'equip. També fem un treball d'informació a les famílies i readreccem qualsevol problema de tipus psicològic cap a la Mercè Saperas. De la mateixa manera, posem les famílies en contacte amb l'Imma Pèrnia si detectem deficiències en temes de prevenció i higiene. D'altra banda, en no ser l'assistent social un membre sanitari de l'equip, sembla que les famílies estan més predisposades a explicar-te coses que de vegades escapen a la teua competència, però que poden ser contrastades pels altres membres de l'equip.

La centralització dels tràmits burocràtics a càrrec de l'administrativa de la Unitat és un gran comoditat per als malalts.

Conxi Agustín: La veritat és que els malalts agraeixen no haver de recórrer tot l'Hospital cada vegada que s'han de fer una prova; els és molt més còmode, i això, encara que no sembli tan important, redueix el seu nivell d'angoixa. És una tranquil·litat per a ells saber que poden comptar sempre amb una mateixa persona que els resoldrà aquests tràmits.

Hi ha algun projecte de la Unitat que sigui especialment significatiu i que vulgueu donar a conèixer?

EP: Potser és interessant que la gent del nostre Hospital sàpiga que, des de la nostra Unitat, coordinem un estudi multicèntric (amb 17 centres més) de tractaments antiretrovirals. També caldria destacar que hem creat i desenvolupat un programa informàtic de gestió clí-

nica per a pacients amb infecció de VIH, que hem batejat com *Visualvir*. És una base de dades de la història clínica informatitzada que ens permet tenir totes les dades del malalt actualitzades dia a dia. El *Visualvir* et permet un accés ràpid a una gran quantitat d'informació que ajuda a la presa de decisions clíniques. Aquest programa ha estat presentat en congressos de fora de Catalunya, i ha estat proposat pel Centre d'Estudis Epidemiològics de la Sida a Catalunya com a eina de treball sobre aquesta malaltia en els hospitals d'arreu de l'Estat.

Com està evolucionant el control d'aquesta malaltia i l'eficàcia dels tractaments?

EP: Hi ha dades molt significatives. En el període 1981-1985, la taxa de mortalitat als sis mesos d'haver estat diagnosticada la malaltia era del 42%. La mateixa taxa el 1996 era del 14%. Es fa evident que els professionals coneixem cada vegada millor la malaltia i les possibilitats per a controlar-la. S'està demostrant que els tractaments antiretrovirals disminueixen o "negativitzen" (en un 70-80% dels casos) la càrrega viral a uns nivells no detectables mitjançant les tècniques que es fan servir per conèixer la quantitat de virus a la sang. En aquest sentit cal destacar que l'Hospital de Granollers, juntament amb l'Hospital de Vic, és l'únic hospital comarcal que pot fer l'anàlisi de la càrrega viral mitjançant la tècnica PCR de virologia molecular. Aquesta tècnica ens permet conèixer la quantitat de virus en circulació a la sang, ens ajuda a determinar tractaments i a comprovar la resposta dels malalts; en definitiva, ens ajuda a treballar millor.

Una part de l'equip de la Unitat de Procés Assistencial de malalties infeccioses i Sida.

tractaments, que de vegades poden ser complicats de seguir. En general, es tracta de persones a les quals els costa cenyir-se a un horari i a una disciplina de compliment del tractament. El que intentem és conèixer els seus hàbits i donar pautes que els ajudin a seguir-lo. De vegades, la inconstància o la resistència a prendre els medicaments tenen a veure amb l'estat psicològic del malalt. En aquest sentit, és un gran avantatge comptar amb una psicòloga a l'equip per poder tractar aquestes problemàtiques, que escapen a la competència d'una infermera. El més important és

aquesta experiència pot ser positiu i és per això que estem organitzant grups. Un altre problema habitual el representen aquells malalts asimptomàtics que es troben bé i porten un ritme de vida normal. Necessiten un suport psicològic perquè, de vegades, els costa entendre que han de fer tractament malgrat que es trobin bé.

La Sida és una malaltia amb implicacions notables a nivell social, per la qual cosa suposem que la tasca de l'assistent social és força important.

Esther Almansa: En aquest equip totes les tasques són importants per donar una aten-

“La sardana és una dansa viva”

El doctor Josep Palau, ginecòleg de l'hospital que és amb nosaltres des de l'any 1987, ha dedicat una bona part del seu temps lliure al món sardanista. Ha estat dansaire de colla i jurat del Campionat de Catalunya de Colles Sardanistes, locutor de ràdio i organitzador de concursos i concerts, i fins i tot ha esmerçat un temps a publicar escrits d'opinió i divulgació sardanista en revistes especialitzades d'arreu de Catalunya.

Quan vas començar a tenir interès per les sardanes?

Arran d'unes vacances amb la família a l'Empordà. Trobar-nos en una ballada de sardanes i no saber-ne ballar em va fer una sensació d'estar fora de joc. El curs següent a l'escola es va organitzar un curset per aprendre'n a ballar i m'hi vaig apuntar. Devia tenir pels volts dels dotze anys.

Com és que t'hi vas dedicar? Quin enriquiment personal t'ha portat el món sardanista?

És el resultat d'un encadenament de fets: el curset a l'escola, l'agrupament en colla, la competició en l'àmbit de les colles alhora que va creixent l'amistat entre tots els companys, l'estímul de superació en un ambient de germanor... I tot això en un moment de la vida en què la formació com a persona s'anava forjant. Així, a l'esbarjo i el divertiment s'hi afegia l'esperit de superació i a voltes de sacrifici; a una activitat física comparable a qualsevol esport, el contrapunt cultural tant des del punt de vista musical com de la dansa en si; a la competició i la rivalitat, l'amistat, la companyia i la germanor. En definitiva, la possibilitat d'implicar-se en un projecte creatiu i constructiu en què la teva participació era important i sovint tinguda en compte.

En quines colles has ballat?

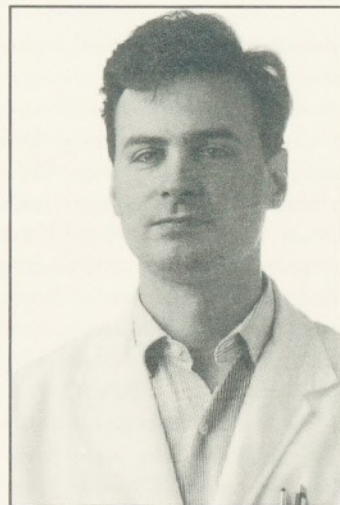
Seriosament, fins avui en tres: una colla juvenil local, la Sol Naixent; després la Som i Serem, també de Granollers, amb la qual vam aconseguir destacades classificacions en el Campionat de Catalunya diverses temporades; i, finalment, en la coneguda Violetes del Bosc, de Barcelona. Globalment això es tradueix en 14 anys ininterromputs de pertànyer en actiu al sardanisme de competició.

Quina visió tens de la sardana com a manifestació cultural?

La sardana no és únicament un ball popular o una manifestació folklòrica arrelada al passat. A més de tenir una rica història, la sardana és actualment una dansa viva. Això vol dir que la balla la gent del carrer del nostre país en passar per una plaça on es pot sentir una cobla; que no està reclosa en uns grups reduïts d'estudiosos o d'esbarts, i que no és cert que només es balla com a exhibició o espectacle.

La sardana està preparada per a la modernitat? Té futur? Està arrelada?

De fet la sardana continua sent una dansa viva. És evident que té un passat i un present. De cara al futur, hi ha una sèrie de qüestions que preocupen. La més destacada, probablement, és la manca de jovent dedicat a la sardana, sobretot en les àrees

Dr. Josep Palau

de gestió i organització de les diferents entitats sardanistes. És cert que hi ha una bossa important de joves al món del sardanisme de competició, i d'uns anys ençà també entre els músics de les cobles; tanmateix, algú ha dit, no sense certa exageració però també amb agudesia, que la sardana deu ser dels pocs balls en què els joves toquen perquè els grans ballin. Hi ha, penso, dos esculls importants: la poca sensibilitat de la majoria de les institucions de casa nostra envers la promoció de la nostra dansa nacional i el tracte poc adient i sovint d'oblit dels mitjans de comunicació. Malgrat tot, sóc més aviat optimista quant al futur de la sardana.

Dolors Dalmau

BBBBBB BBBB
BBBBBB BBBB
BBBBBB BBBB
BBBBBB BBBB

sala de lectura

D. TUBAU, J.M. BLASI. *Guia de les cases fonda de Catalunya*. Barcelona. Ed. Altaïr, 1996

Les fondes, establiments singulars amb un estil d'hospitalitat diferent, on s'uneixen tradició i actualitat, tracte familiar i bona taula, s'han agrupat en una associació que és recollida pels autors en aquesta guia.

El llibre va més enllà d'una simple descripció dels establiments i ens submergeix en un agradable viatge per diferents

contrades catalanes paladejant-ne els sabors i donant-ne a conèixer la història, els paisatges i la gent.

L'aspecte gastronòmic està especialment cuidat, de tal manera que un ja s'imagina amb el plat a taula, però les pinzellades geogràfiques també són d'especial interès.

Aquesta guia ens permetrà

descobrir Catalunya —un país tan proper i en molts aspectes tan desconegut, ric en tradicions i amb una excepcional taula— des d'una altra vessant.

Citant paraules de la contraportada del mateix llibre, que crec que són un bon resum de l'obra, des de la fonda recuperarem un coneixement més profund del nostre país, una

manera de viatjar a l'antiga, de quan el temps servia per viure i no per córrer. Un temps una mica llunyà, no us sembla? En qualsevol cas, animeu-vos a emprendre el viatge. Valdrà la pena.

Josep M. Ibáñez

Una nadala molt especial

Primer Premi d'Infermeria de l'Hospital de Granollers

Dins el marc de la celebració del 75è aniversari de l'edifici històric, i juntament amb el Col·legi de Diplomats d'Infermeria de Barcelona, la direcció de l'Hospital ha convocat el *Primer Premi d'Infermeria per a treballs d'investigació en relació amb la millora de la qualitat de l'atenció d'infermeria*.

Poden concórrer al premi els diplomats d'infermeria que treballin dins l'àmbit del Vallès Oriental. Els treballs hauran de ser originals i inèdits. S'atorgarà un primer premi de 250.000 ptes. i un segon premi de 100.000 ptes. per als millors treballs presentats. La data límit de presentació de treballs és el 31 d'agost de 1998.

La nova aula de docència

A l'ala sud de l'edifici històric (A), on hi havia la unitat d'hospitalització, s'ha habilitat una àrea de docència amb una aula amb capacitat per a 60 persones i una sala de reunions per a dotze. Aquest espai serà exclusiu per realitzar-hi cursos, seminaris, sessions generals i totes aquelles activitats relacionades amb la docència i la formació continuada.

La capella, que fins ara també havia estat utilitzada per fer-hi aquest tipus d'actes, es destinarà exclusivament a la celebració d'actes religiosos.

Nadal 1997

Amb motiu de la celebració del 75è aniversari de l'edifici històric, l'Hospital de Granollers ha volgut felicitar les festes amb una nadala on es reproduceix un fragment del retaule de sant Esteve de la parròquia de Granollers, conservat al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

El retaule fou realitzat pel taller dels Vergós a final del segle XV, per encàrrec del Consell de la Vila de Granollers, i s'instal·là a l'altar major de l'església.

L'any 1917, la parròquia de Granollers va vendre el retaule a la Junta de Museus de Barcelona i va donar gran part dels diners de la venda per finançar l'acabament de les obres del nou Hospital-Asil que s'estava construint a Granollers, del qual celebrem el 75è aniversari aquest any 1998.

El poema que acompanya la nadala és obra de Montse Fageda, secretària del Servei de Pediatria de l'Hospital.

ció i adaptació de Xavier Bru de Sala en l'obra original "The Pirates of Penzance" de Gilbert i Sullivan, assoleix uns nivells alts de qualitat interpretativa i sobretot musical.

Caldria fer menció especial de Carles Sabater i Rosa Galindo en l'aspecte de cant, Joan Vives en la direcció musical, Lluc i Josep Castells (cardedeuencs) per la magnífica escenografia, i Isidre Prunés per l'aportació d'un vestuari adient i ple de colors.

Tota l'obra és alegre, divertida i bri-

Sessions clíniques generals

15 de gener 08.00h
"Unitat de diagnòstic ràpid: Experiència dels primers 6 mesos"

Dr. Pere Comas
Servei de Medicina Interna
Hospital General de Granollers

29 de gener 08.00h
"Tractament de l'hèrnia inguinal: Tècnica de Gilbert"

Dr. Jordi Blay, Dr. Gonzalo Iriando i Dra. Patrícia Montull
Servei de Cirurgia General
Hospital General de Granollers

12 de febrer 08.00h
"Medicina basada en l'evidència. Impacte en l'assistència hospitalària"

Dr. Albert J. Jovell
Responsable de l'àrea de Recerca i Formació
Agència d'Avaluació de Tecnologia Mèdica
Servei Català de la Salut. Departament de Sanitat i Seguretat Social.

19 de febrer 08.00h
Taula Rodona
"El consentiment informat: Fonaments ètics i legals"

Dr. Marc Antoni Broggi
Cap del Servei de Cirurgia de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona
Sr. Josep M. Bosch
Advocat del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital General de Granollers
Sr. Joan Costa
Sociòleg del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital General de Granollers
Sra. Manoli Macarro
Cap d'Infermeria de l'UCI de l'Hospital General de Granollers

26 de febrer 08.00h
"Resultats de l'estudi de la malaltia obstructiva crònica pulmonar"

Dr. Enric Barbeta i Dra. Marta Torrella
Servei de Medicina Interna
Hospital General de Granollers

12 de març 08.00h
"Mastoiditis aguda en el nen: Revisió."

Dra. Mònica Piquer
Servei de Pediatria
Dr. Josep M. Ibáñez
Servei de Cirurgia General
Hospital General de Granollers

26 de març 08.00h
"Esport: Salut o Patologia"

Dr. Manel Balcells
Servei de Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Hospital General de Granollers

Anem al teatre

Un bon consell per a aquest primer trimestre de 1998 seria emprar temps i diners per anar a veure *Pirates*, l'última posada en escena de Dagoll Dagom.

Pirates és una obra que s'enmarca dins el gènere del teatre musical, fresca, divertida i sense pretensions argumentals.

Sota l'habitual correcció en la direcció de Joan Lluís Bozzo i Anna Rosa Cisque-lla, l'obra *Pirates*, basada segons traduc-

llant, però voldria mencionar dos moments especialment exitosos. Un d'ells seria l'inici de l'obra, amb efectes especials dinàmics, i sobretot tota la segona part, amb menció molt especial d'un magnífic ball de claqué per part d'uns guàrdies civils.

Ah!, els nens de totes les edats s'ho passen d'allò més bé.

Res més. Aneu al Teatre Victoria, veureu *Pirates* i sortireu satisfets.

Jordi Esquius

l'agenda

Nomenaments

M. Rosa Corredera Cejas
Tècnic en seguretat en el treball i en ergonomia

Maite Matías Mateos
Cap d'Infermeria de l'Àrea Quirúrgica

Carme Barbany Ciurans
Administrativa
RRHH-Formació

les golfes

Solució Mots encreuats núm 20

H: 1. Conformitat. Fe.- 2. Avioneta. Local.- 3. Ral. A. R. Ris.- 4. Dlo. Ab. Giotto.- 5. Introgènia. Ric.- 6. Odiar. Benefici.- 7. Madrileny. Oc. O.- 8. I. Aina. I. Crues.- 9. of. Faiso. Ralla.- 10. Papilloma. staM.- 11. ageC. Alar. Tupe.- 12. Tusa. C. Peren.- 13. Iatrica. Aprest. 14. Ara. mardeP. S.
V: 1. Cardiomiopatia.- 2. Ovalada. Jaguar.- 3. Nilotida. Pesta.- 4. Fo. Ramificar.- 5. Ona. Orinal. IM.- 6. Re. Ag. Laila. Ca.- 7. Mt. Bebè. Solcar.- 8. iaR. nenioma. D.- 9. T. Giny. At. Ae.- 10. Al. Ide. Cr. Ppp.- 11. Toro. Foraster.- 12. Citricultures.- 13. Fàstic. Elaspes.- 14. El. Ociosament.

Solució a l'Escudella barrejada núm. 20

ALEXANDRI Anna, BARRALES Marizul, CUXART Ferran, DANIEL Victoria, DEL AMO Lluís, GALI Josep, JURADO M. Carmen, LLEBARIA Francesc, LOPEZ Ernesto, MAYNOU Cristina, MUNOZ Blasa, PEREZ Nuria M., PONT Emilia, QUERALT Francesc, RAURELL Maria, RENES Benito, RUBIO M. Eugènia, RODRIGUEZ Joan M., TANTINA Silvia.

Guanyadors per sorteig, entre les solucions correctes de "Les Golfes" del número 20:

Escudella barrejada: Maria Bàguena
Mots encreuats: Teresa Subirats
Targeta falsa: Angels Vega

Us recordem que sortejarem un llibre entre tots els encertants de cadascun dels passatges. Podeu dipositar la solució a la bústia que trobareu al costat de la Unitat d'Informació i Atenció a l'Usuari.

Data límit per entregar els resultats de "Les Golfes 21": 28 /02/98

Escudella barrejada

Número 21

Del dret i del revés, recte i de través, podeu trobar 20 companys de treball.

Per MTS

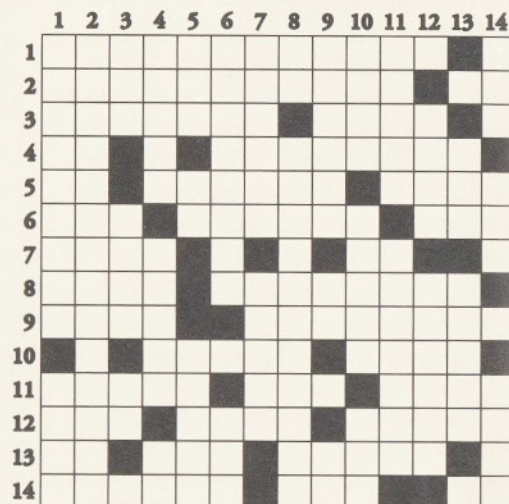
Z E D N A N R E H E U Q I R N E
Z R J O P G J B D A O Y U A S S
E N O C I Z Z S L I D M U P A A
D I N S L E E A V L U A E N L I
N T I A E R L Ñ B U G R N O I G
E R M G F E E E D J A C R V F E
N A O L A P F P S N T O I A R M
E M C E T A O R Z A N S C P O O
M S A B R M T A G M O T P I O C
A E N A A M R M F O M U E N I S
S R R S M E E L O R S R D O N I
E O A I D G B E J H I A R T O C
R L C O V N L D C E R T O N T N
E O N N A N A M P R V I Z L A N A
T D E M A T I L D E B A S S A R
O E P I L E F O C S I C N A R F

Mots encreuats

Número 21

H: 1. branca de la medicina que estudia el conjunt de mitjans que afavoreixen el desenvolupament físic i psíquic dels infants. Consonant.- 2. Planta que s'enfila, arrapant-se. A les cinc.- 3. Instrument en forma de U que dona una nota determinada. Exemple típic de miratge. Mil.- 4. Quatre. La primera. En la fabricació del paper a mà, l'operari que fa els fulls traient per a cadascun, amb la forma, una quantitat de pasta de la tina.- 5. Vocals. En algunes contrades, llevadora. Antònim de plorem.- 6. Segueix al llamp. Cartó. No cuït.- 7. Consonants correlatives. Creu. Un. Sisè graó de l'escala. Sofre.- 8. Quatre pals. Mot, frase, manera de dir, antiquats.- 9. (Al rev.) Escrit formal d'allò que ha estat tractat en una junta. Audaç.- 10. La primera. Petó (no cal que te'l facin, el nom ja impressiona). El nom d'aquesta santa s'invoca quan no vols tornar alguna cosa.- 11. Adornen. Per abrigar o adornar les espatlles. Ram de flors.- 12. Rínxol. Dit d'un lloc ombrívol. Nom d'home.- 13. Nota buida. El condueix un raier. (Al rev.) Excrescència cilíndrica de la cara superior dels líguens (apa!). Consonant.- 14. Falta poc per isòcrom. Unitat de resistència elèctrica. Ara.

V: 1. Especialitat de la medicina que estudia el creixement i desenvolupament dels infants i s'ocupa de les malalties. Lloc on es munyen les ovelles i es fa el formatge.- 2. Relatives a la universitat.- 3. Nom de lletra. Pertanyent a l'orella. Forma que revesteix l'acusatiu-datiu del pronom 'nosaltres' (amb apòstrof). Oxigen.- 4. (Al rev.) Entendre. Totes les vocals desordenades. Un roc sense forat.- 5. (Al rev.) Gendre de Mahoma. Mascle de Foca. (Al rev.) El qui les busca, cerca bronquina.- 6. Reducte amb volta apta per resistir els trets enemics. Cent. Prefix que significa vida.- 7. Fer udols. Contraposat al seny.- 8. Liti. Unió mòbil de dues parts o peces.- 9. (Al rev.) Lloc d'una casa on es guarden els comestibles. Preposició llatina que vol dir cap a. Cinquanta. Consonants.- 10. Fer servir. Amanir amb oli. Diminutiu de James.- 11. Nivell. Acumulació de fluid serós en la cavitat de l'abdomen.- 12. La primera. Mancat d'equitat, de justícia. Divisió indirecta dels nuclis cel·lulars en virtut d'un procés complicat.- 13. Consonant. Desemboca entre Torroella de Montgrí i l'Estartit. Les vocals desordenades del 4 vertical en ordre invers. Consonant.- 14. A cop de braç fa avançar una embarcació. Esmussat. Consonant. Pal de bandera.

Targeta falsa

Número 21

Sembla una senyora plena de flors però és una senyora plena de llorers.

ELIA FLOR AUN DEL ROSAL

Marina Molins

el rebost

Recepta de cuina cardiosaludable

Mongetes blanques amb carxofes i cloïsses

Ingredients per a quatre persones:

- 8 cors de carxofes (uns 600 g de pes net)
- 600 g de mongetes blanques cuites (240 g en cru)
- 600 g de cloïsses (pes brut)
- all i julivert
- 1 got de vi blanc
- Oli d'oliva
- Sal i pebre
- Una punta de farina
- Unes gotes de suc de llimona

Preparació

Es netegen les carxofes, es couen "en blanc" i es reserven.

Es netegen i es couen a vapor les cloïsses.

Es pica l'all molt finament i es salteja, sense que agafi color. S'hi afegeix la punta de farina i les carxofes tallades a quarts.

Es rega tot amb el vi blanc i s'acaba de cobrir amb aigua (millor la de coure les cloïsses i les mongetes, prèviament colada).

S'hi afegeixen les mongetes i les cloïsses.

Es deixa coure tot uns minuts i es rectifica de sal i pebre.

Es guarneix el plat amb julivert trinxat.